

Aliona Corcenco

Notă informativă
Sinteza practicii judiciare cu privire la judecarea apelului (2a, 3a,
2ac), identificarea erorilor judiciare comise de către instanțele de
fond în perioada 12 luni a anului 2020

Conform planului de activitate a Colegiului Civil și de Contencios Administrativ al Curții de Apel Bălți pentru anul 2020, s-a stabilit întocmirea sintezei cu privire la judecarea apelului (2a.), pentru a identifica cele mai frecvente erori judiciare comise de către judecătorii la examinarea cauzelor civile, care au condiționat casarea, totală sau parțială, a hotărârilor instanțelor de fond.

Prezenta notă a Direcției sistematizare, generalizare a practicii judiciare și relații cu publicul, cuprinde sinteza și statistica apelurilor (2a) examinate de către Curtea de Apel Bălți în perioada anului 2020.

În legătură cu acest fapt, au fost studiate fișele de evidență a dosarelor civile aflate în procedura Colegiului Civil și de Contencios Administrativ al Curții de Apel Bălți, precum și rapoartele Cancelariei Civile a CAB.

Cadrul legislativ ce a servit drept suport legal pentru prezenta notă:

- *Constituția RM*
- *Codul civil RM*
- *Codul de Procedură Civilă RM*
- *Convenția Europeană a Drepturilor Omului.*

I. Introducere

Procedura civilă constituie activitatea desfășurată de către instanțele judecătorești în scopul apărării drepturilor și intereselor legitime ale persoanei. Sarcina de îndeplinire a justiției într-un stat de drept, revine organelor statului, special constituite în acest scop.

Potrivit **art. 114** al Constituției RM ”Justiția se îndeplinește în numele legii numai de instanțele judecătorești”. Activitatea instanțelor judecătorești este reglementată de totalitatea normelor adoptate și sancționate în acest sens de către stat pentru a garanta respectarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanei la îndeplinirea justiției.

În conformitate cu **art. 12, alin. (1)** CPC RM ”Instanța judecătorească soluționează cauzele civile în temeiul Constituției Republicii Moldova, al tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, al hotărârilor și deciziilor

Curții Europene a Drepturilor Omului, al hotărîrilor Curții Constituționale, al legilor organice și ordinare, al hotărîrilor Parlamentului, al decretelor Președintelui Republicii Moldova, al hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului, al actelor normative ale ministerelor, ale altor autorități administrative centrale și ale autorităților administrației publice locale. În cazurile prevăzute de lege, instanța aplică uzanțele dacă acestea nu contravin ordinii publice și bunelor moravuri”.

Conform **art. 119** din Constituție și **art. 15** CPC RM, participanții la proces și alte persoane interesate ale căror drepturi, libertăți ori interese legitime au fost încălcate printr-un act judiciar pot exercita căile de atac împotriva acestuia în condițiile legii.

Astfel, instanța de apel este împuternicită să judece cererile de apel înaintate împotriva hotărîrilor primelor instanțe.

II. Statistica activității Colegiului Civil și de Contencios Administrativ al Curții de Apel Bălți privind examinarea cauzelor de apel ordinar (2a).

În conformitate cu art. 357 Cod de Procedură Civilă RM ”Hotărîrile susceptibile de apel pot fi atacate, pînă a rămîne definitive, în instanță de apel care, în baza materialelor din dosar și a celor prezentate suplimentar, verifică corectitudinea constatării circumstanțelor de fapt ale cauzei, a aplicării și interpretării normelor de drept material, precum și respectarea normelor de drept procedural, la judecarea cauzei în primă instanță”.

Totodată, instanței de apel îi revine și îi aparține atribuțiile legale de corectare a erorilor admise de către primele instanțe.

Astfel, pe parcursul anului 2020, Colegiul Civil și de Contencios Administrativ al Curții de Apel Bălți a avut în procedură de examinare **1289** cauze în ordine de apel (2a), fiind încheiate **996** cauze (**77,27%**), în rest pentru anul 2021 au rămas **293** cauze (**22,73%**).

Deci, în perioada raportată Colegiul Civil și de Contencios Administrativ al Curții de Apel Bălți a încheiat **996** apeluri (2a), dintre care:

- **325** apeluri restituite;
- **7** apeluri retrase;
- **1** cauză deplinată competența.
- **663 cauze au fost examinate, cu emiterea următoarelor soluții:**

Menținute (49,93%)

- pe **331** cauze au fost menținute hotărîrile instanțelor de fond (49,93%);

Casate total sau parțial (50,07 %)

- pe **29** cauze au fost modificate hotărîrile instanțelor de fond (4,37%);
- pe **231** cauze au fost pronunțată hotărîre nouă (34,84%);
- **50** cauze au fost trimise la rejudecare (inclusiv trimise după competență)(7,54%);

- pe **16** cauze a fost încetată procedura (2,41%);
- pe **6** cauze cererea a fost scoasă de pe rol (0,91%).

Numărul redus de cauze examinate în ordine de apel în perioada anului 2020 se datorează restricțiilor implementate în perioada pandemică întru minimizarea răspîndirii virusului SARS COV 2 (Covid 19).

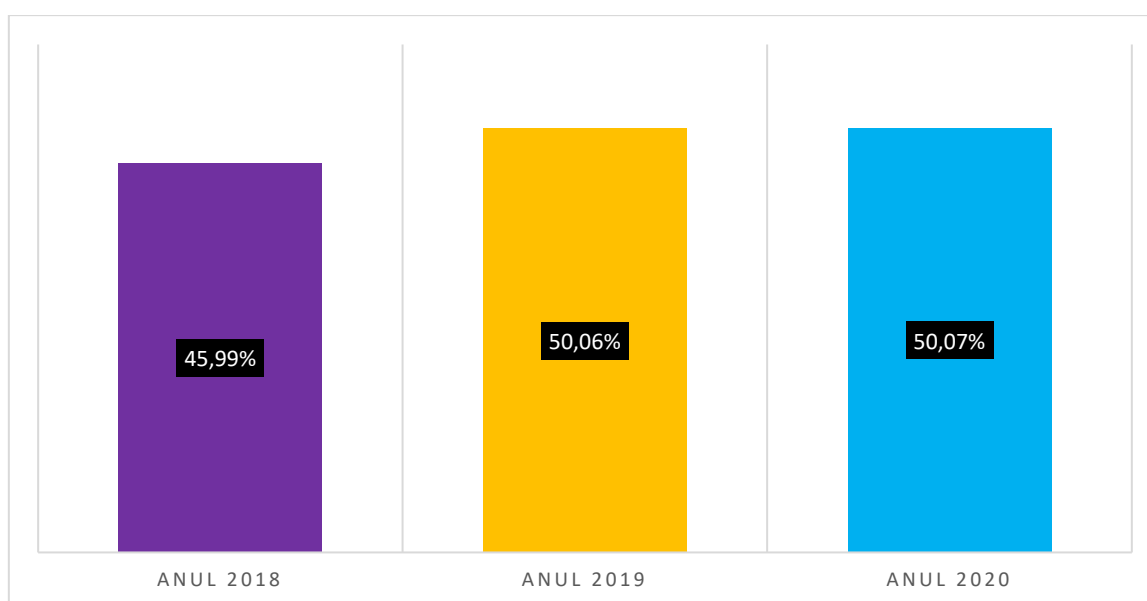
Diferența privind rata de soluționare și casare a apelurilor (2a) în ultimii 3 ani, este următoarea:

În anul **2018** au fost examinate **748** cereri de apel, dintre care: **404** hotărîri – menținute fără modificări, **344** hotărîri casate total sau parțial (**45,99%**);

În anul **2019** au fost examinate **825** cereri de apel, dintre care: **412** hotărîri – menținute fără modificări, **413** hotărîri casate total sau parțial (**50,06%**);

În anul **2020** au fost examinate **663** cereri de apel, dintre care: **331** hotărîri – menținute fără modificări, **332** hotărîri casate total sau parțial (**50,07%**);

Figura 1. Procentajul hotărârilor casate (2a) pe parcursul anilor 2018 – 2020.

Conform informației din fig.1 conchidem că, în anul 2020, nu s-a schimbat semnificativ marja procentuală de casare a hotărârilor instanțelor de fond, față de anul 2019.

Figura 2. Informația ce vizează numărul apelurilor (2a) examinate de către Colegiul Civil și de Contencios Administrativ al CA Bălți, pentru anul 2018.

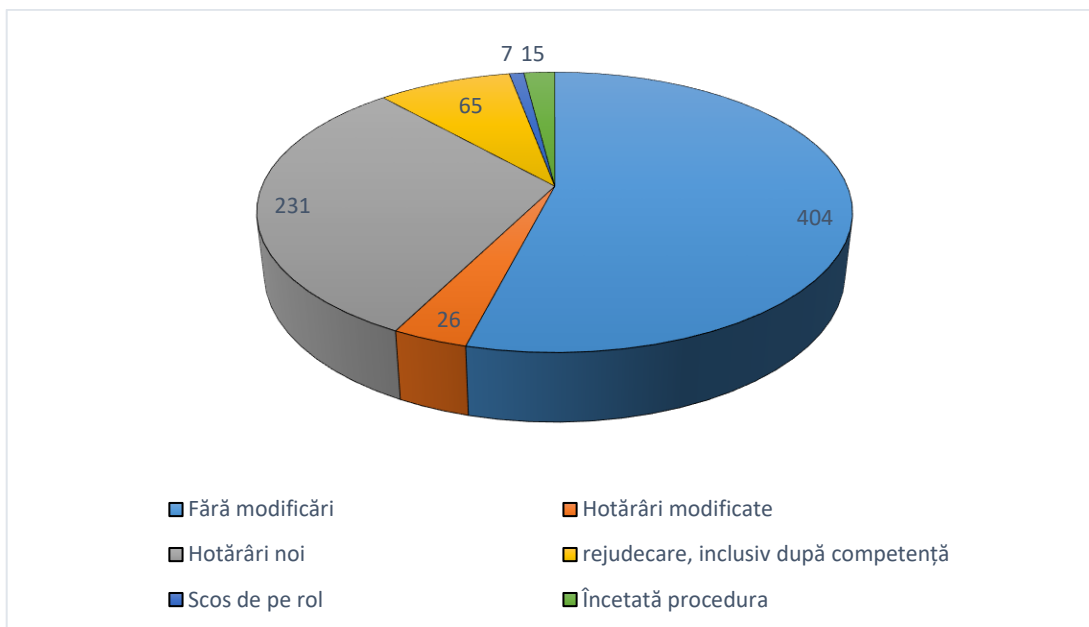

Figura 3. Informația ce vizează numărul apelurilor (2a) examinate de către Colegiul Civil și de Contencios Administrativ al CA Bălți, pentru anul 2019.

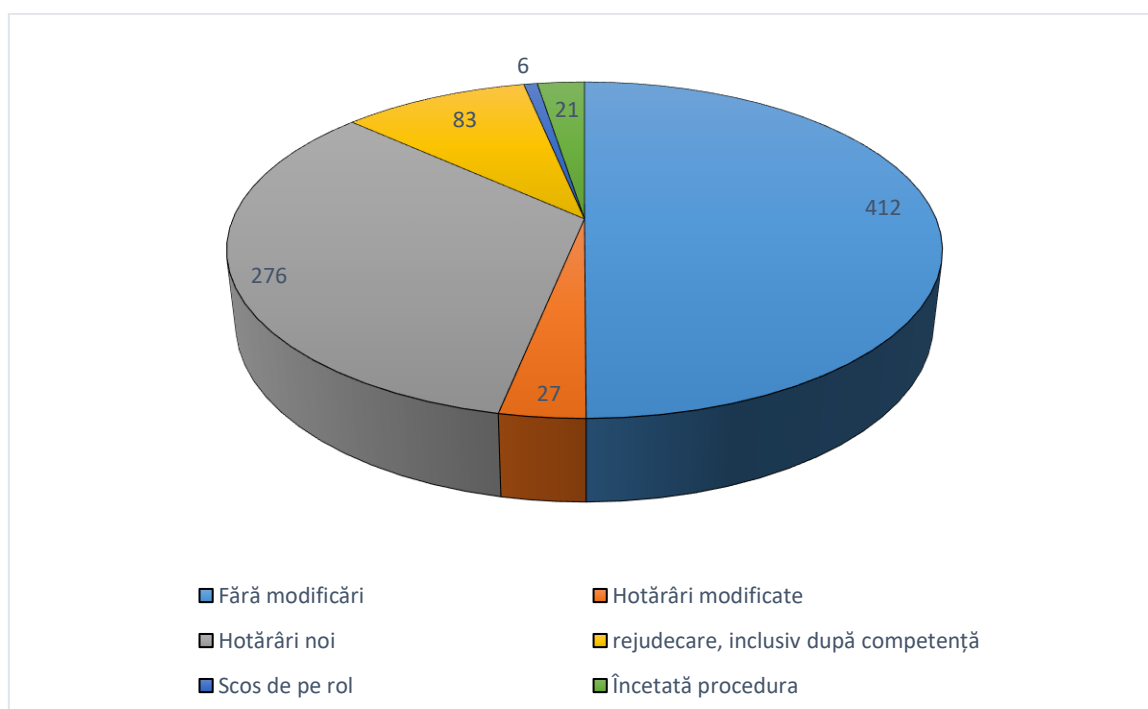
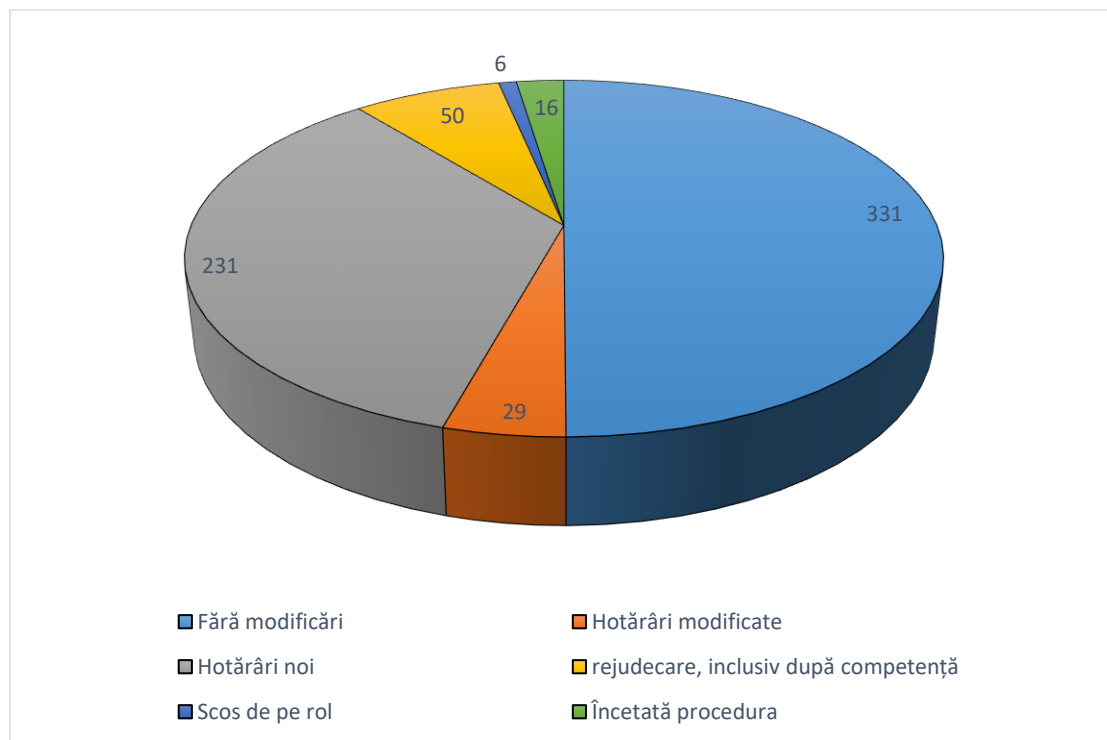

Figura 4. Informația ce vizează numărul apelurilor (2a) examinate de către Colegiul Civil și de Contencios Administrativ al CA Bălți, pentru anul 2020.

În continuare va fi prezentată informația privind numărul procentual al casărilor (2a), individual, pe fiecare instanță din raza de activitate a Curții de Apel Bălți.

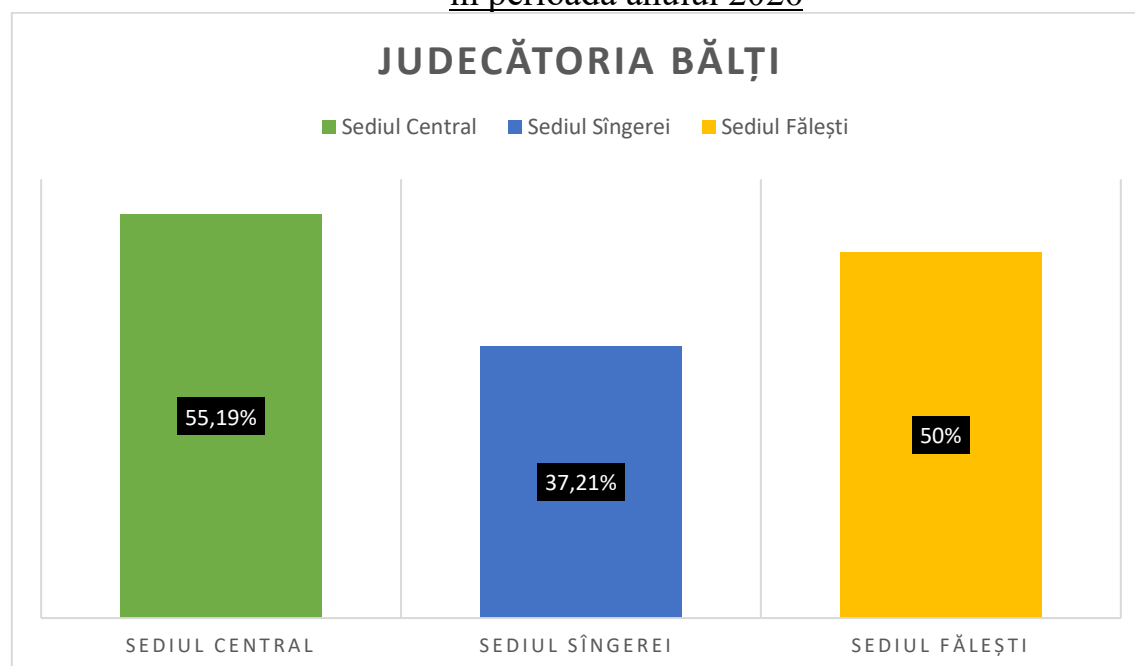
Judecătoria Bălți:

- **Sediul Central (55,19%).** Din **323** cauze încheiate în ordine de apel, pe **107** cauze a fost restituit apelul, iar pe **4** cauze a fost retras apelul, astfel, **212** cauze au fost examinate, dintre care pe **9** cauze s-a încetat procedura, **1** cauză a fost scoasă de pe rol, **25** cauze transmise la rejudecare, pe **14** cauze - hotărâre modificată, pe **68** cauze hotărârile casate cu emiterea unei hotărâri noi, pe **95** cauze hotărârile au fost menținute;
- **Sediul Fălești (50%).** Din **40** cauze încheiate în ordine de apel, pe **13** cauze a fost restituit apelul, iar pe **1** cauză a fost retras apelul, astfel, **26** cauze au fost examinate, dintre care **1** cauză transmisă la rejudecare, pe **1** cauză - hotărâre modificată, pe **11** cauze hotărârile casate cu emiterea unei hotărâri noi, pe **13** cauze hotărârile au fost menținute;
- **Sediul Sîngerei (37,21%).** Din **63** cauze încheiate în ordine de apel, pe **19** cauze a fost restituit apelul, iar pe **1** cauză a fost retras apelul, astfel, **43** cauze au fost

examine, dintre care pe 1 cauză s-a încetat procedura, 2 cauze transmise la rejudecare, pe 1 cauză - hotărârea modificată, pe 12 cauze hotărârile casate cu emiterea unei hotărâri noi, pe 27 cauze hotărârile au fost menținute;

- ***Total Judecătoria Bălți (51,96%):*** Din 426 cauze încheiate în ordine de apel, pe 139 cauze a fost restituit apelul, iar pe 6 cauze a fost retras apelul, astfel, 281 cauze au fost examinate, dintre care pe 10 cauze s-a încetat procedura, 1 cauză a fost scoasă de pe rol, 28 cauze transmise la rejudecare, pe 16 cauze - hotărârea modificată, pe 91 cauze hotărârile casate cu emiterea unei hotărâri noi, pe 135 cauze hotărârile au fost menținute;

Figura 5. Schema grafică a casărilor la Judecătoria Bălți în perioada anului 2020

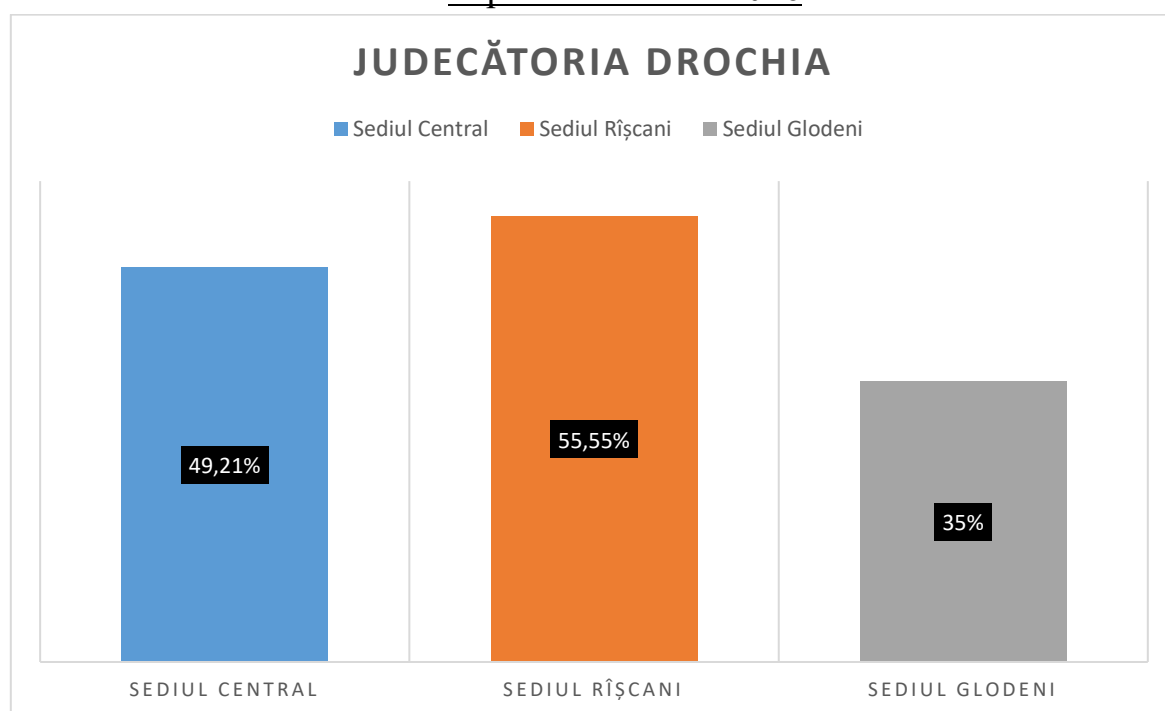

Judecătoria Drochia:

- **Sediul Central (49,21%).** Din 93 cauze încheiate în ordine de apel, pe 29 cauze a fost restituit apelul, iar pe 1 cauză a fost retras apelul, astfel, 63 cauze au fost examinate, dintre care 2 cauze transmise la rejudecare, pe 5 cauze - hotărârea modificată, pe 24 cauze hotărârile casate cu emiterea unei hotărâri noi, pe 32 cauze hotărârile au fost menținute;
- **Sediul Rîșcani (55,55%).** Din 70 cauze încheiate în ordine de apel, pe 23 cauze a fost restituit apelul, iar pe 1 cauză a fost retras apelul, pe 1 cauză declinată competența, astfel, 45 cauze au fost examinate, dintre care 2 cauze au fost scoase de pe rol, 1 cauză transmisă la rejudecare, pe 3 cauze - hotărârea modificată, pe 19 cauze hotărârile casate cu emiterea unei hotărâri noi, pe 20 cauze hotărârile au fost menținute;

- **Sediul Glodeni (35%).** Din 33 cauze încheiate în ordine de apel, pe 13 cauze a fost restituit apelul, astfel, 20 cauze au fost examinate, dintre care pe 2 cauze s-a încetat procesul, pe 5 cauze hotărârile casate cu emiterea unei hotărâri noi, pe 13 cauze hotărârile au fost menținute;
- ***Total Judecătoria Drochia (49,22%):*** Din 196 cauze încheiate în ordine de apel, pe 65 cauze a fost restituit apelul, pe 2 cauze a fost retras apelul, iar pe 1 cauză s-a declinat competența, astfel, 128 cauze au fost examinate, dintre care, 2 cauze au fost scoase de pe rol, 3 cauze transmise la rejudecare, pe 2 cauze s-a încetat procesul, pe 8 cauze - hotărârea modificată, pe 48 cauze hotărârile casate cu emiterea unei hotărâri noi, pe 65 cauze hotărârile au fost menținute;

Figura 6. Schema grafică a casărilor la Judecătoria Drochia în perioada anului 2020

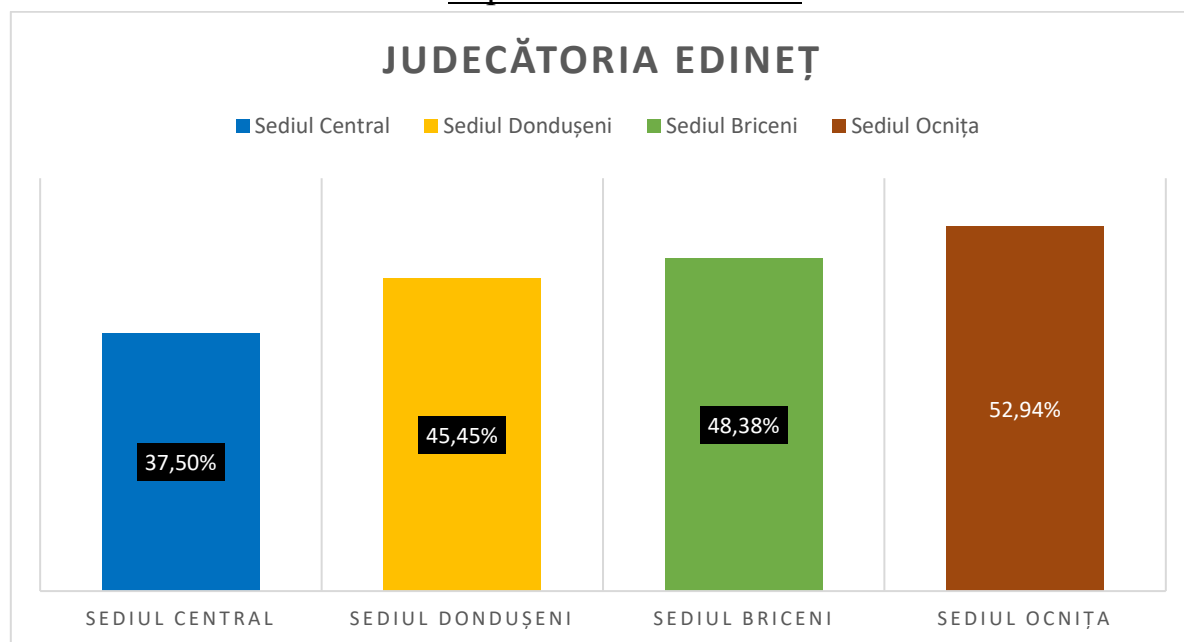

Judecătoria Edineț:

- **Sediul Central (37,5%).** Din 134 cauze încheiate în ordine de apel, pe 38 cauze a fost restituit apelul, astfel, 96 cauze au fost examinate, dintre care, pe 2 cauze s-a încetat procedura, 4 cauze transmise la rejudecare, pe 1 cauză - hotărârea modificată, pe 29 cauze hotărârile casate cu emiterea unei hotărâri noi, pe 60 cauze hotărârile au fost menținute;
- **Sediul Dondușeni (45,45%).** Din 19 cauze încheiate în ordine de apel, pe 8 cauze a fost restituit apelul, astfel, 11 cauze au fost examinate, dintre care 1 cauză transmisă la rejudecare, pe 1 cauză - hotărârea modificată, pe 3 cauze hotărârile casate cu emiterea unei hotărâri noi, pe 6 cauze hotărârile au fost menținute;

- **Sediul Briceni (48,38%).** Din 42 cauze încheiate în ordine de apel, pe 11 cauze a fost restituit apelul, iar 31 cauze au fost examinate, dintre care pe 1 cauză s-a încetat procedura, 1 cauză a fost scoasă de pe rol, pe 10 cauze hotărârile casate cu emiterea unei hotărâri noi, 3 cauze transmise la rejudecare, pe 16 cauze hotărârile au fost menținute;
- **Sediul Ocnița (52,94%).** Din 27 cauze încheiate în ordine de apel, pe 10 cauze a fost restituit apelul, iar 17 cauze au fost examinate, dintre care, pe 1 cauză s-a încetat procedura, pe 1 cauză - hotărârea modificată, pe 6 cauze hotărârile casate cu emiterea unei hotărâri noi, 1 cauză transmisă la rejudecare, pe 8 cauze hotărârile au fost menținute;
- ***Total Judecătoria Edineț (41,94%):*** Din 222 cauze încheiate în ordine de apel, pe 67 cauze a fost restituit apelul, iar 155 cauze au fost examinate, dintre care, pe 4 cauze s-a încetat procedura, 1 cauză a fost scoasă de pe rol, pe 3 cauze - hotărârea modificată, pe 48 cauze hotărârile casate cu emiterea unei hotărâri noi, 9 cauze transmise la rejudecare, pe 90 cauze hotărârile au fost menținute;

Figura 7. Procentul casărilor la Judecătoria Edineț în perioada anului 2020

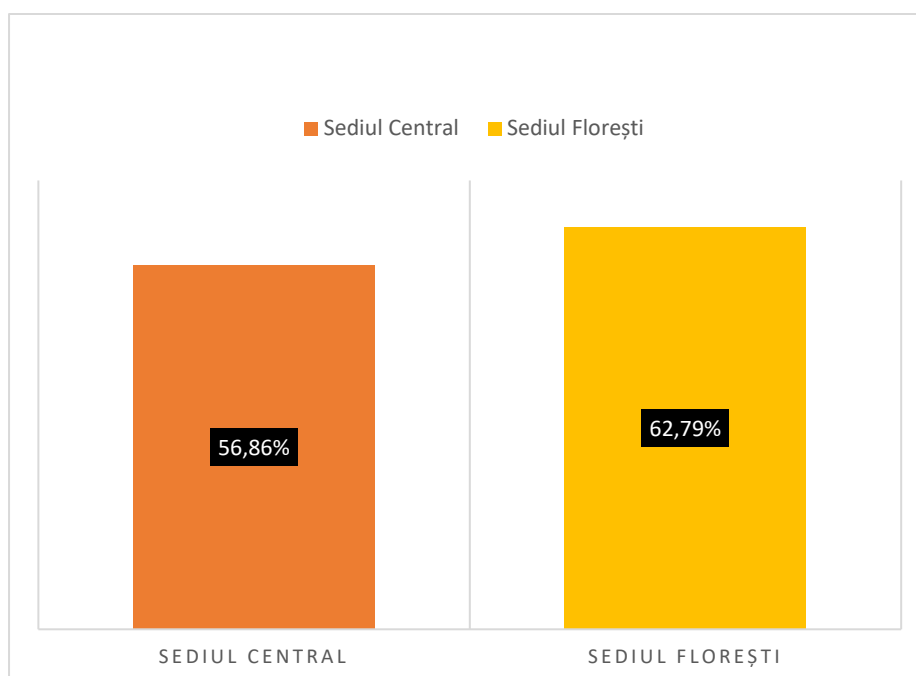

Judecătoria Soroca:

- **Sediul Central (56,86%).** Din 74 cauze încheiate în ordine de apel pe 23 cauze a fost restituit apelul, iar 51 cauze au fost examinate, dintre care 1 cauză scoasă de pe rol, pe 1 cauză emisă hotărâre modificată, 8 cauze transmise la rejudecare (*dintre care 1 cauză transmisă după competență*), pe 19 cauze hotărârile casate cu emiterea unei hotărâri noi, pe 22 cauze hotărârile au fost menținute;

- **Sediul Florești (62,79%).** Din 74 cauze încheiate în ordine de apel, pe 31 cauze a fost restituit apelul, iar 43 cauze au fost examinate, dintre care 1 cauză scoasă de pe rol, pe 1 cauză emisă hotărîre modificată, 2 cauze transmise la rejudecare, pe 23 cauze hotărîrile casate cu emiterea unei hotărâri noi, pe 16 cauze hotărîrile au fost menținute;
- **Total Judecătoria Soroca (59,57%):** Din 148 cauze încheiate în ordine de apel, pe 54 cauze a fost restituit apelul, iar 94 cauze au fost examinate, dintre care 2 cauze scoasă cererea de pe rol, pe 2 cauze emisă hotărîre modificată, 10 cauze transmise la rejudecare (dintre care 1 cauză transmisă după competență), pe 42 cauze hotărîrile casate cu emiterea unei hotărâri noi, pe 38 cauze hotărîrile au fost menținute;

Figura 8. Procentul casărilor la Judecătoria Soroca în perioada anului 2020

Judecătoria Criuleni. 1 apel restituit;

Judecătoria Strășeni. 2 cauze examinate, cu menținerea hotărârii fără modificări;

Judecătoria Ungheni. 3 cauze examinate, dintre care, 2 hotărâri noi, 1 cauză menținută hotărârea fără modificări;

III. Activitatea Colegiului Civil și de Contencios Administrativ al Curții de Apel Bălți la examinarea cauzelor în ordine de apel contencios (3a).

Noțiuni generale. Din considerentul că, procedura de examinare a dosarelor în ordine de contencios administrativ este una specială, fiind înființat un colegiu specializat pentru examinarea acestor cauze, propunem un mic sumar cu noțiunile de bază ce țin de procedura și modalitatea de examinare a acestor dosare:

Conform art. 189. alin. (1) Cod Administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ. O acțiune în contencios administrativ poate fi înaintată și atunci când autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere. În scopul revendicării drepturilor ce reies dintr-un contract administrativ, acțiunea în contencios administrativ poate fi înaintată și de autoritatea publică.

Acțiunea în contencios administrativ se depune la instanța de judecată în a cărei rază teritorială își are sediul autoritatea publică care a desfășurat activitatea administrativă contestată, dacă legea nu prevede altfel.

Dacă la o procedură de contencios administrativ participă mai multe autorități publice, acțiunea în contencios administrativ se depune la instanța de judecată în a cărei rază teritorială își are sediul autoritatea publică pîrîtă.

În cazurile prevăzute de lege, pînă la înaintarea acțiunii în contencios administrativ, urmează să fie respectată procedura prealabilă.

Potrivit prevederilor art 226 alin. (2) Cod Administrativ, hotărîrile examinate în procedura contenciosului administrativ se motivează în scris în termen de 15 zile de la înregistrarea cererii de apel sau de recurs depuse în termen sau în termen de 15 zile de la depunerea unei cereri de motivare a hotărîrii.

În conformitate cu art. Art. 232 alin. (1) Apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărîrea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărîrea contestată transmite neîntîrziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărîrii, instanței de apel. Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărîrii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărîrea contestată.

Examinarea și soluționarea cererii de apel are loc în ședință publică, iar în cazuri de excepție stabilite de lege – în ședință închisă. Dacă participanții la proces convin de comun acord, examinarea și soluționarea cererii de apel are loc în procedură scrisă.

Examinînd cererea de apel, instanța de apel adoptă una dintre următoarele decizii: respinge apelul; casează parțial hotărîrea primei instanțe și emite o altă decizie în partea casată; casează integral hotărîrea primei instanței și emite o nouă decizie. Instanța de apel nu este în drept să trimită cauza spre rejudecare în instanța

de fond. Decizia de apel se motivează în scris în termen de 30 de zile de la data pronunțării.

III.1 Statistica activității Colegiului Civil și de Contencios Administrativ al Curții de Apel Bălți privind examinarea cauzelor în ordine de apel privind contenciosul administrativ (3a).

Pe parcursul anului 2020, Colegiul Civil și de Contencios Administrativ al Curții de Apel Bălți a avut în procedură de examinare **249** cauze în ordine de apel conform Legii Contenciosului Administrativ (3a), fiind încheiate **189** cauze (**75,90%**), în rest rămânând **60** cauze.

Deci, în perioada raportată Colegiul Civil și de Contencios Administrativ al Curții de Apel Bălți a încheiat **189** apeluri (3a), dintre care:

- **2** apeluri retrase;
- **2** cauze deplinată competența;
- **83** cauze delarate inadmisibile.

Astfel, în perioada raportată Colegiul Civil și de Contencios Administrativ al Curții de Apel Bălți a examinat 102 apeluri (3a), dintre care: Menținute (51,96%)

- pe **53** cauze au fost menținute hotărârile instanțelor de fond (51,96%);

Casate total sau parțial (48,04%)

- pe **2** cauze a fost modificată hotărârea instanței de fond (1,96%);
- pe **47** cauze au fost pronunțată hotărâre nouă (46,08%);

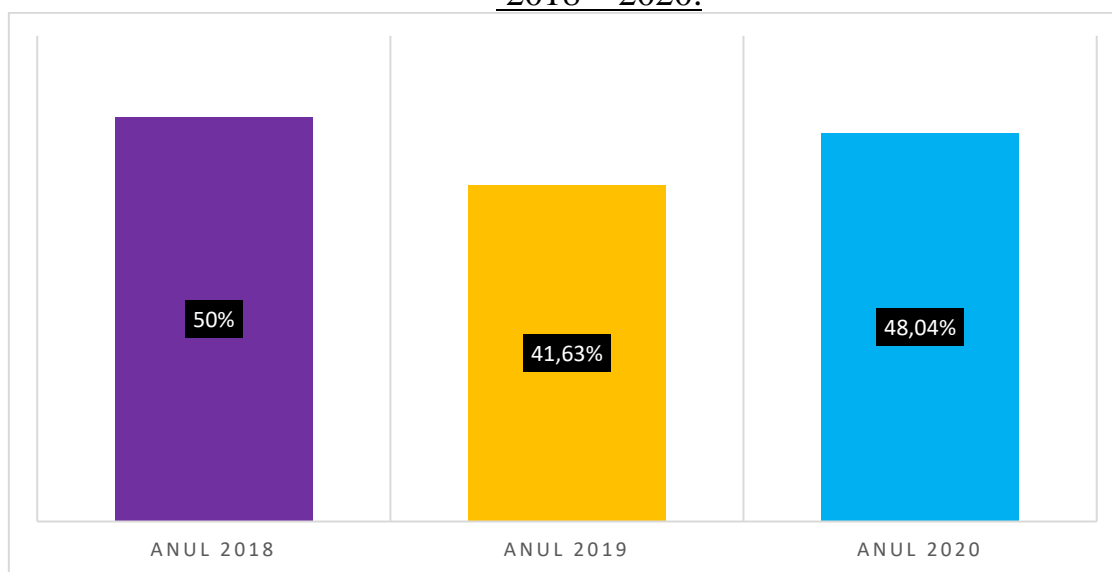
Comparație între ultimii trei ani de activitate:

În anul **2018** au fost examinate **280** cereri de apel, dintre care: **140** hotărâri – menținute fără modificări, **140** hotărâri casate total sau parțial (**50%**);

În anul **2019** au fost examinate **221** cereri de apel, dintre care: **129** hotărâri – menținute fără modificări, **92** hotărâri casate total sau parțial (**41,63%**);

În anul **2020** au fost examinate **102** cereri de apel, dintre care: **53** hotărâri – menținute fără modificări, **49** hotărâri casate total sau parțial (**48,04%**);

Figura 9. Procentajul hotărârilor casate (3a) în perioada anilor 2018 – 2020.

Conform informației din fig.9 conchidem că, în perioada anului 2020, s-a majorat marja de casare a hotărârilor instanțelor de fond în comparație cu aceeași perioadă a anului 2019, diferența constituind 6,41%.

Figura 10. Informația ce vizează numărul apelurilor (3a) examinate de către Colegiul Civil și de Contencios Administrativ al CA Bălți, pentru anul 2018.

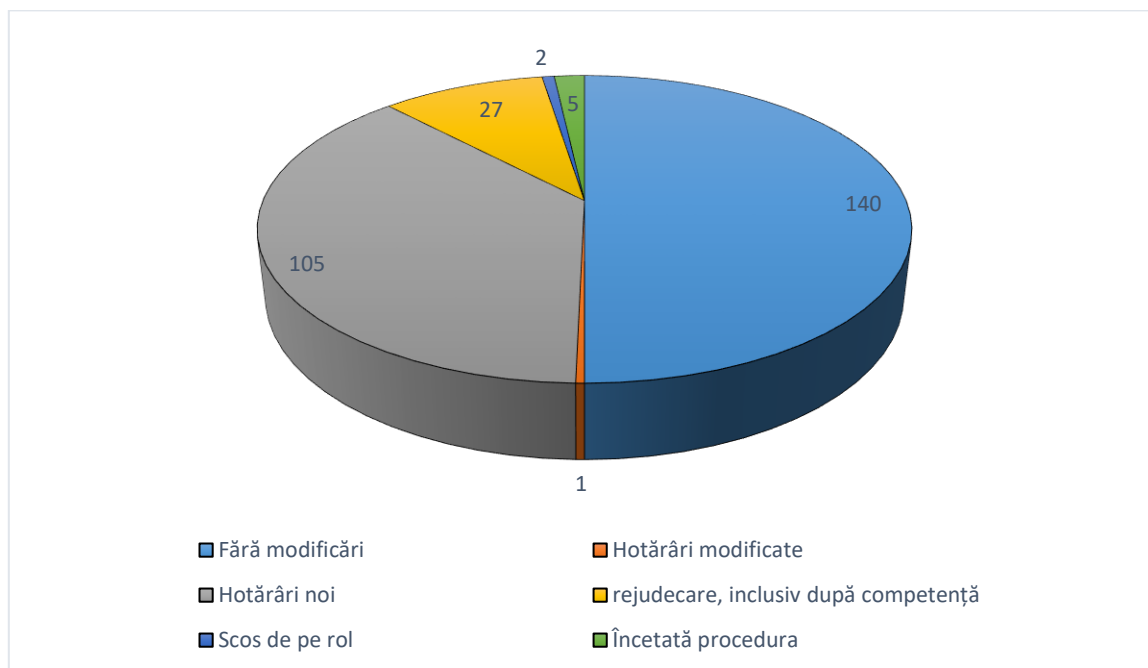

Figura 11. Informația ce vizează numărul apelurilor (3a) examinate de către Colegiul Civil și de Contencios Administrativ al CA Bălți, pentru anul 2019.

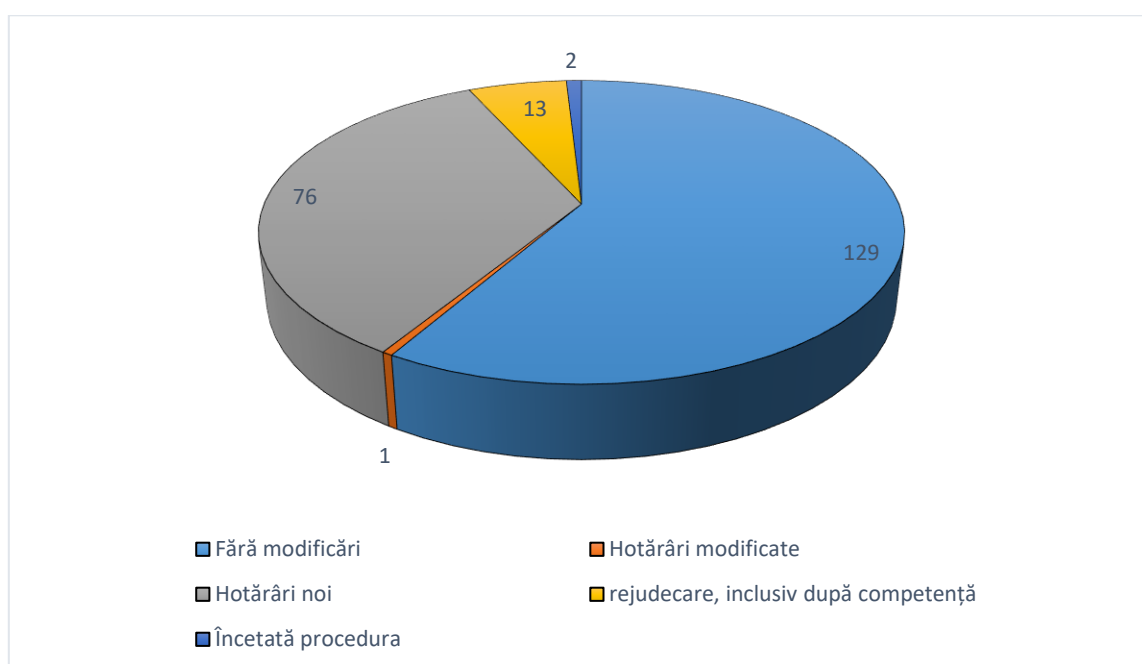
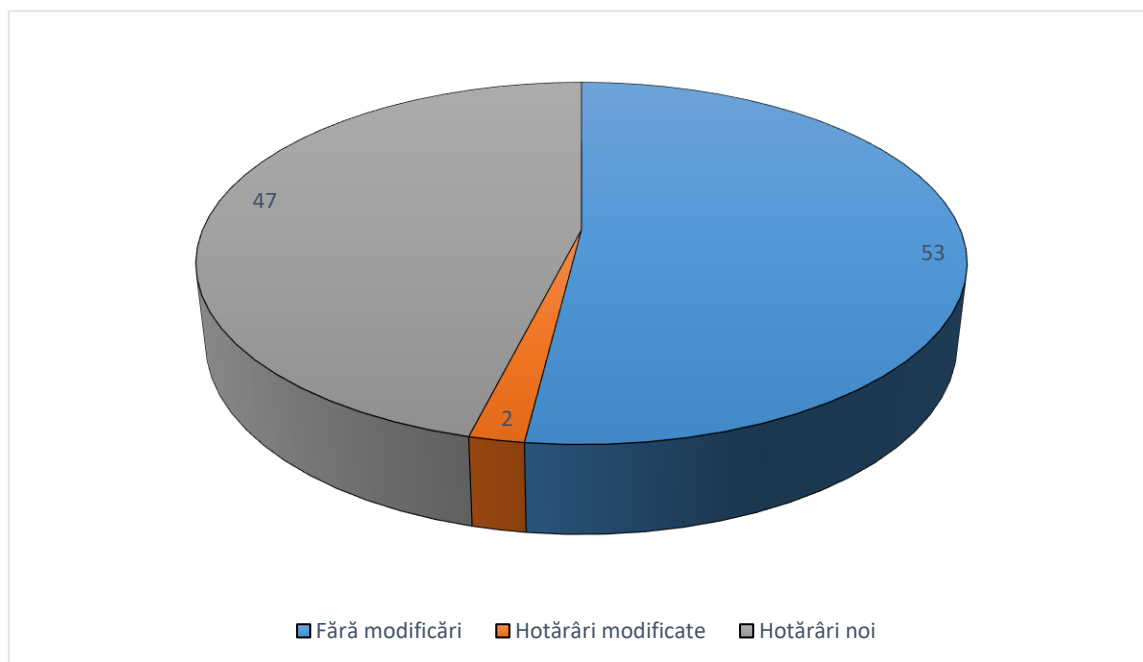

Figura 12. Informația ce vizează numărul apelurilor (3a) examinate de către Colegiul Civil și de Contencios Administrativ al CA Bălți, pentru anul 2020.

În continuare va fi prezentată informația privind numărul procentual al casărilor pe cauzele de contencios administrativ (3a), individual, pe fiecare instanță din raza de activitate a CA Bălți.

Judecătoria Bălți:

- **Sediul Central.** Din **56** cauze încheiate, **23** cauze au fost declarate inadmisibile, **1** – retras apelul, pe **1** cauză s-a declinat competența, astfel, **31** cauze au fost examinate, dintre care, **2** - hotărâri modificate, **14** – hotărâri noi și **15** cauze menținute fără modificări;

- **Sediul Sîngerei.** **1** cauză examinată cu menținerea hotărârii fără modificări.

- **Sediul Fălești**– **1** cauză examinată cu emiterea unei hotărâri noi.

- **Total Judecătoria Bălți – 51,52%:** din **58** cauze încheiate, **23** cauze au fost declarate inadmisibile, **1** – retras apelul, pe **1** cauză s-a declinat competența, astfel, **33** cauze au fost examinate, dintre care, **2** - hotărâri modificate, **15** – hotărâri noi și **16** cauze menținute fără modificări;

Judecătoria Drochia:

- **Sediul Central.** Din **73** cauze încheiate, **39** cauze au fost declarate inadmisibile, **1** – retras apelul, pe **1** cauză conflict de competență, astfel, **32** cauze au fost examinate, dintre care, **21** – hotărâri noi și **11** cauze menținute fără modificări;

- **Sediul Glodeni.** Din **2** cauze încheiate, pe **1** cauză - declarat apelul inadmisibil, iar **1** cauză examinată cu menținerea hotărârii fără modificări.
- **Sediul Rîșcani.** Din **4** cauze încheiate, **2** apeluri au fost declarate inadmisibile, astfel, **2** cauze au fost examinate, dintre care, **1** – hotărâre nouă, **1**- fără modificări.
- **Total Judecătoria Drochia – 62,86%:** Din **79** cauze încheiate, **42** cauze au fost declarate inadmisibile, **1** – retras apelul, pe **1** cauză conflict de competență, astfel, **35** cauze au fost examinate, dintre care, **22** – hotărâri noi și **13** cauze menținute fără modificări;

Judecătoria Edineț:

- **Sediul Central.** Din **11** cauze încheiate, **1** apel declarat inadmisibil, astfel s-au examinat **10** cauze, dintre care, **4** – hotărâri noi și **6** cauze menținute fără modificări.
- **Sediul Dondușeni.** **1** cauză examinată cu menținerea hotărârii fără modificări.
- **Sediul Ocnîța.** **1** cauză examinată cu casarea hotărârii și emiterea unei hotărâri noi.
- **Total Judecătoria Edineț – 41,67%:** Din **13** cauze încheiate, **1** apel declarat inadmisibil, astfel s-au examinat **12** cauze, dintre care, **5** – hotărâri noi și **7** cauze menținute fără modificări.

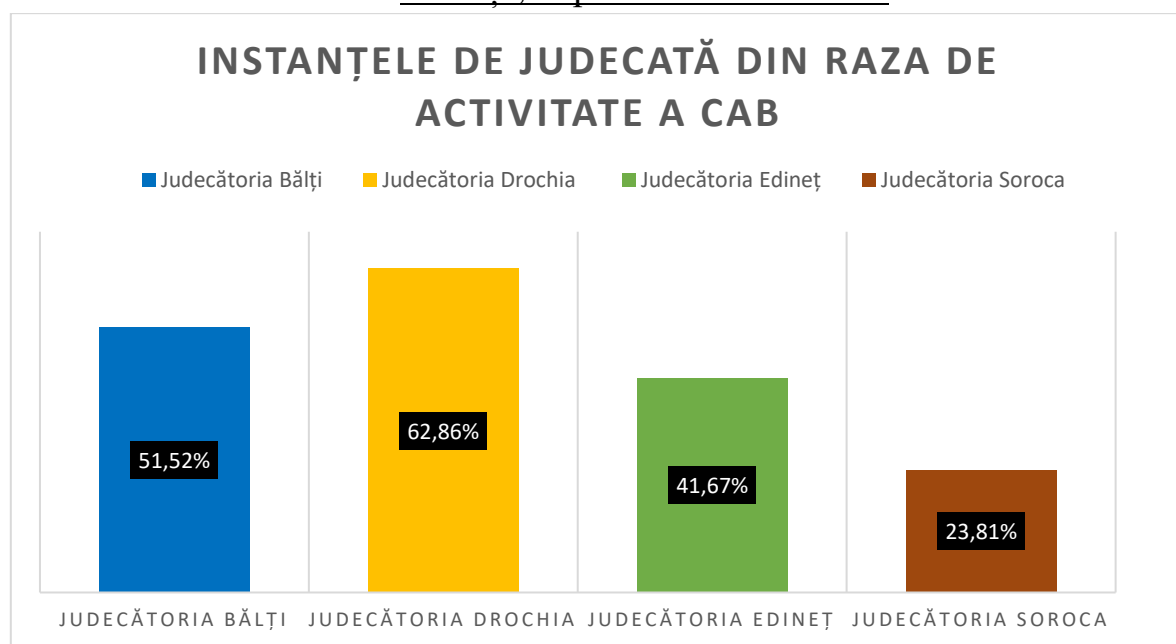
Judecătoria Soroca:

- **Sediul Central.** Din **36** cauze încheiate, **16** apeluri au fost declarate inadmisibile, astfel **20** cauze au fost examinate, dintre care **5** – hotărâri noi și **15** cauze menținute fără modificări;
- **Sediul Florești.** **1** cauză examinată cu menținerea hotărârii fără modificări.
- **Total Judecătoria Soroca – 23, 81%:** Din **37** cauze încheiate, **16** apeluri au fost declarate inadmisibile, astfel **21** cauze au fost examinate, dintre care **5** – hotărâri noi și **16** cauze menținute fără modificări;

Judecătoria Chișinău:

- **Sediul Rîșcani.** **2** cauze încheiate, dintre care **1** apel declarat inadmisibil și **1** cauză examinată cu menținerea hotărârii fără modificări.

Figura 13. Procentajul general al casărilor în ordine de apel contencios (3a), pe instanțe, în perioada anului 2020

IV. Statistica activității Colegiului Civil și de Contencios Administrativ al Curții de Apel Bălți privind examinarea cauzelor în ordine de apel comercial (2ac).

Pe parcursul anului 2020, Colegiul Civil și de Contencios Administrativ al Curții de Apel Bălți a avut în procedură de examinare **175** cauze în ordine de apel comercial (2ac), fiind încheiate **135** cauze (**77,14%**), în rest rămânând **40** cauze.

Deci, în perioada raportată Colegiul Civil și de Contencios Administrativ al Curții de Apel Bălți a încheiat **135** apeluri comerciale (2ac), dintre care:

- **1** apel retras;
- **55** apeluri restituite.

Astfel, în perioada raportată Colegiul Civil și de Contencios Administrativ al Curții de Apel Bălți a examinat **79** apeluri comerciale (2ac), dintre care:

Menținute (58,23%)

- pe **46** cauze au fost menținute hotărârile instanțelor de fond (58,23%);

Casate total sau parțial (41,77%)

- pe **5** cauze a fost modificată hotărârea instanței de fond (6,33%);
- **4** cauze transmise la rejudecare (5,06%);
- pe **3** încetat procesul (3,80%);
- pe **21** cauze au fost pronunțate hotărâri noi (26,58%);

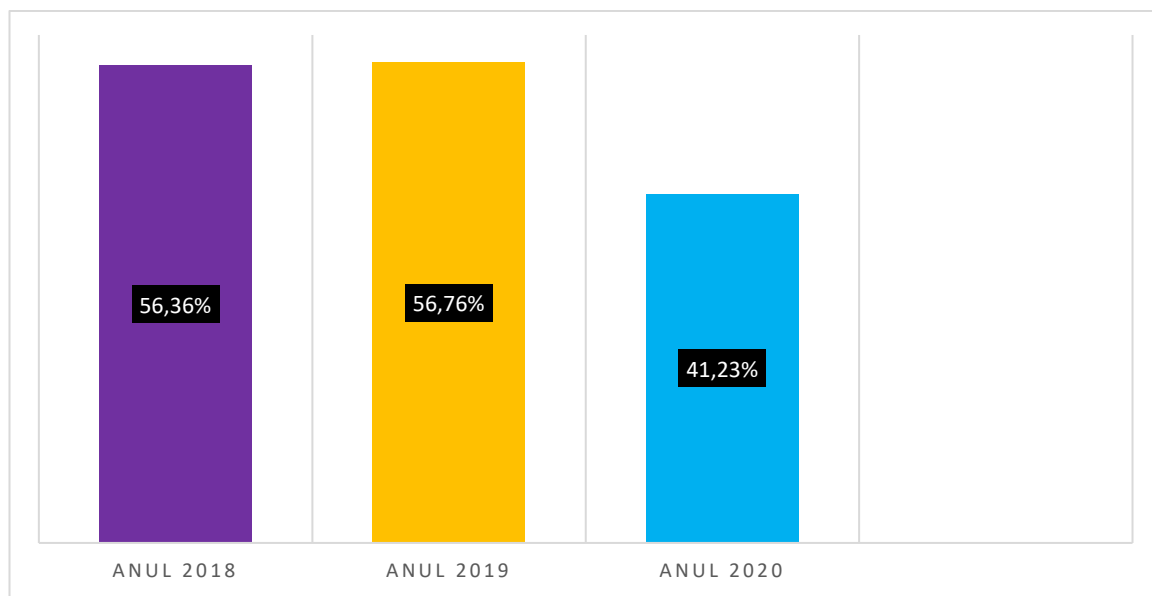
Comparație între ultimii trei ani de activitate:

În anul **2018** au fost examinate **110** cereri de apel comercial, dintre care: **48** hotărâri – menținute fără modificări, **62** hotărâri casate total sau parțial (**56,36%**);

În anul **2019** au fost examinate **111** cereri de apel comercial, dintre care: **48** hotărâri – menținute fără modificări, **63** hotărâri casate total sau parțial (**56,76%**);

În anul **2020** au fost examinate **79** cereri de apel comercial, dintre care: **46** hotărâri – menținute fără modificări, **33** hotărâri casate total sau parțial (**41,23%**);

Figura 14. Procentajul hotărârilor casate (2ac) în perioada anilor 2018 – 2020.

Conform informației din fig.14 conchidem că, în perioada anului 2020, s-a micșorat marja de casare a hotărârilor instanțelor de fond în comparație cu aceeași perioadă a anului 2019, diferența constituind 15,53%.

Figura 15. Numărul apelurilor comerciale (2ac) examinate de către Colegiul Civil și de Contencios Administrativ al CA Bălți, în anul 2018.

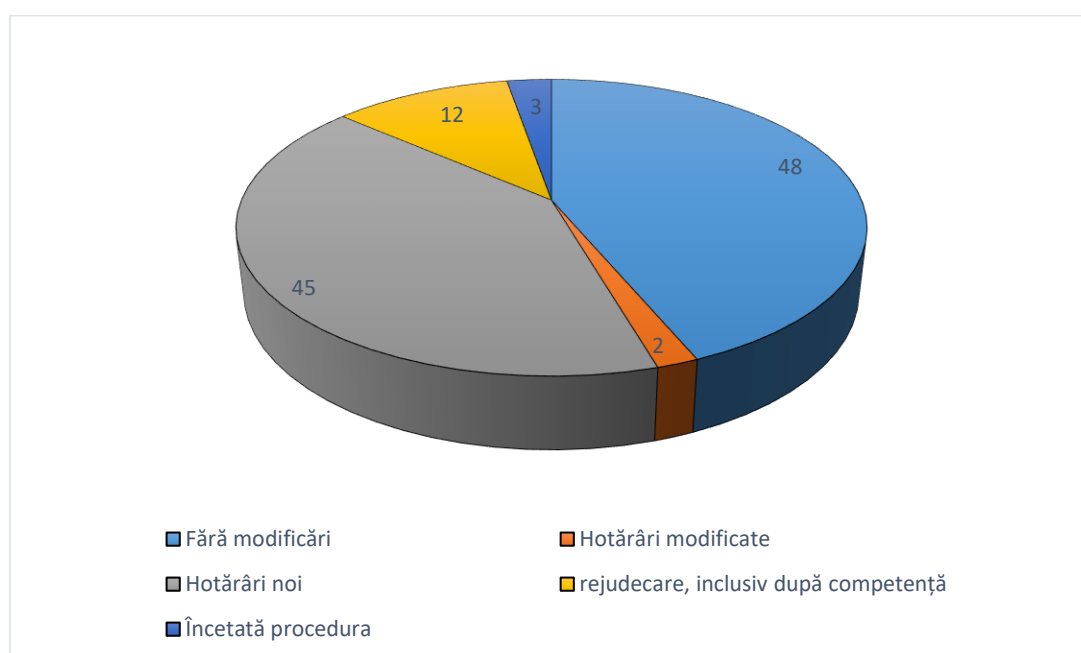

Figura 16. Numărul apelurilor comerciale (2ac) examinate de către Colegiul Civil și de Contencios Administrativ al CA Bălți, în anul 2019.

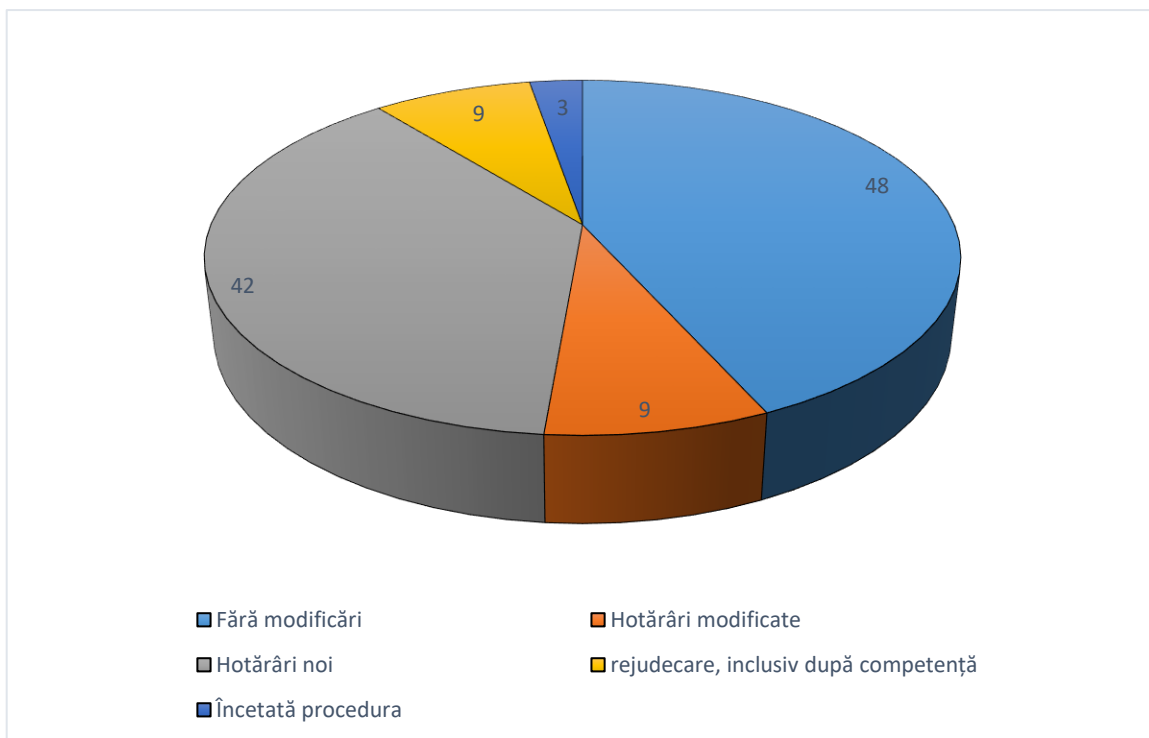
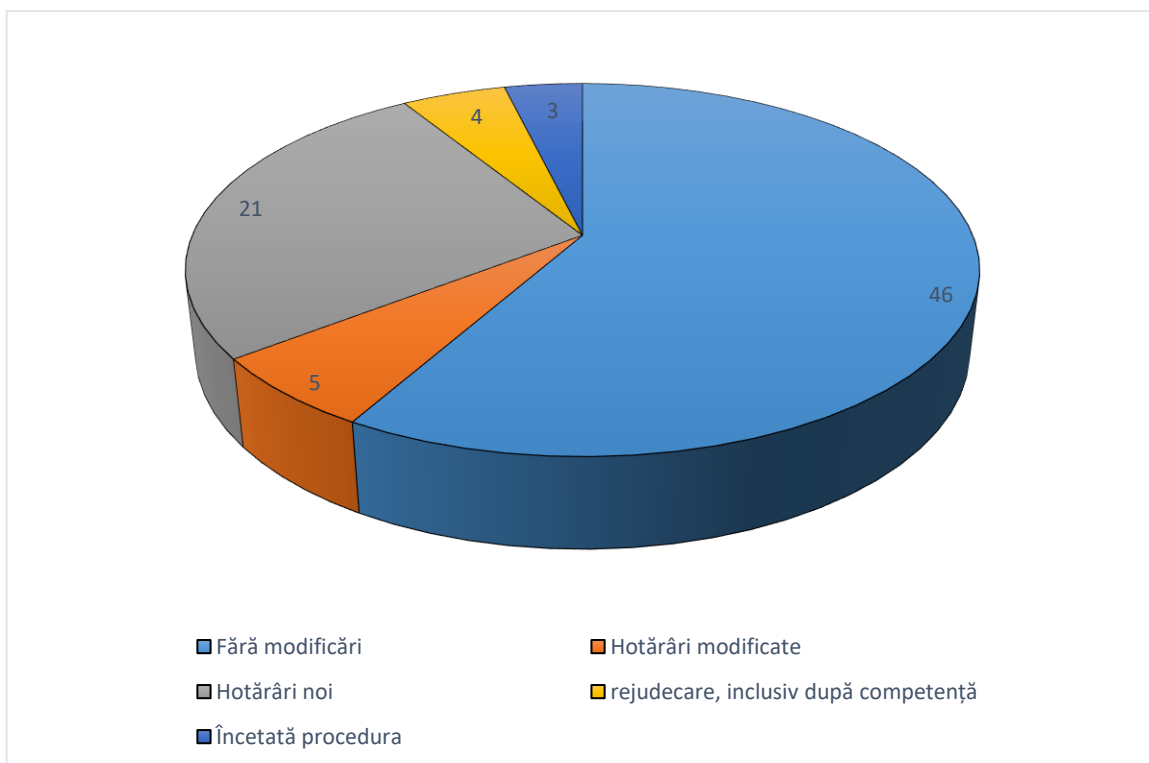

Figura 17. Numărul apelurilor comerciale (2ac) examinate de către Colegiul Civil și de Contencios Administrativ al CA Bălți, în anul 2020.

În continuare va fi prezentată informația privind numărul procentual al casărilor pe cauzele de apel comercial (2ac), individual, pe fiecare instanță din raza de activitate a CA Bălți.

Judecătoria Bălți:

- **Sediul Central.** Din **59** cauze încheiate, **28** apeluri restituite, astfel, **31** cauze au fost examinate, dintre care, **1** cauză – încetată procedura, **2** cauze transmise la rejudecare, **10** – hotărâri noi și **18** cauze menținute fără modificări;

- **Sediul Sîngerei.** Din **6** cauze încheiate, **3** apeluri restituite și **3** cauze examinate cu emiterea unei hotărâri noi.

- **Sediul Fălești–** Din **9** cauze încheiate, **3** apeluri restituite, astfel, **6** cauze au fost examinate, dintre care, **1** cauză – încetată procedura, **2** hotărâri modificate, **1** – hotărâre nouă și **2** cauze menținute fără modificări;

- **Total Judecătoria Bălți – 50%:** Din **74** cauze încheiate, **34** apeluri restituite, astfel, **40** cauze au fost examinate, dintre care, **2** cauze – încetată procedura, **2** cauze transmise la rejudecare, **2** hotărâri modificate, **14** – hotărâri noi și **20** cauze menținute fără modificări;

Judecătoria Drochia:

- **Sediul Central.** Din **16** cauze încheiate, **2** apeluri restituite, astfel, **5** cauze au fost examinate, dintre care, **1** cauză transmisă la rejudecare și **4** cauze menținute fără modificări;

- **Sediul Glodeni.** Din **5** cauze încheiate, **2** apeluri restituite și **3** cauze examinate cu menținerea hotărârii fără modificări

- **Sediul Rîșcani.** Din **4** cauze încheiate, **1** apel restituit și **3** cauze examinate cu emiterea unei hotărâri noi.

- **Total Judecătoria Drochia – 36,36%.** Din **16** cauze încheiate, **5** apeluri restituite și **11** cauze examinate, dintre care, **1** cauză transmisă la rejudecare, **3** hotărâri noi și **7** cauze menținute fără modificări;

Judecătoria Edineț:

- **Sediul Central.** Din **14** cauze încheiate, **5** apeluri restituite și **1** - apel retras, astfel, **8** cauze au fost examinate, dintre care, **1** cauză – hotărâre modificată, **1** – hotărâre nouă și **6** cauze menținute fără modificări;

- **Sediul Briceni.** Din **5** cauze încheiate, **3** apeluri restituite și **2** cauze examinate cu menținerea hotărârii fără modificări.

- **Sediul Dondușeni.** Din **5** cauze încheiate, **1** apel restituit și **4** cauze examinate, dintre care, **1** – hotărâre nouă și **3** cauze menținute fără modificări.

- **Sediul Ocnița.** Din 4 cauze încheiate, 2 apeluri rectificate și 2 cauze examinate cu menținerea hotărârii fără modificări.

- **Total Judecătoria Edineț –18,75%:** Din 28 cauze încheiate, 11 apeluri restituite și 1 apel retras, astfel, 16 cauze s-au examinat, dintre care, 1- hotărâre modificată, 2 – hotărâri noi și 13 hotărâri menținute fără modificări.

Judecătoria Soroca:

- **Sediul Central.** Din 9 cauze încheiate, 4 apeluri restituite și 5 cauze au fost examinate, dintre care, 1 hotărâre nouă, și 4 cauze menținute fără modificări;

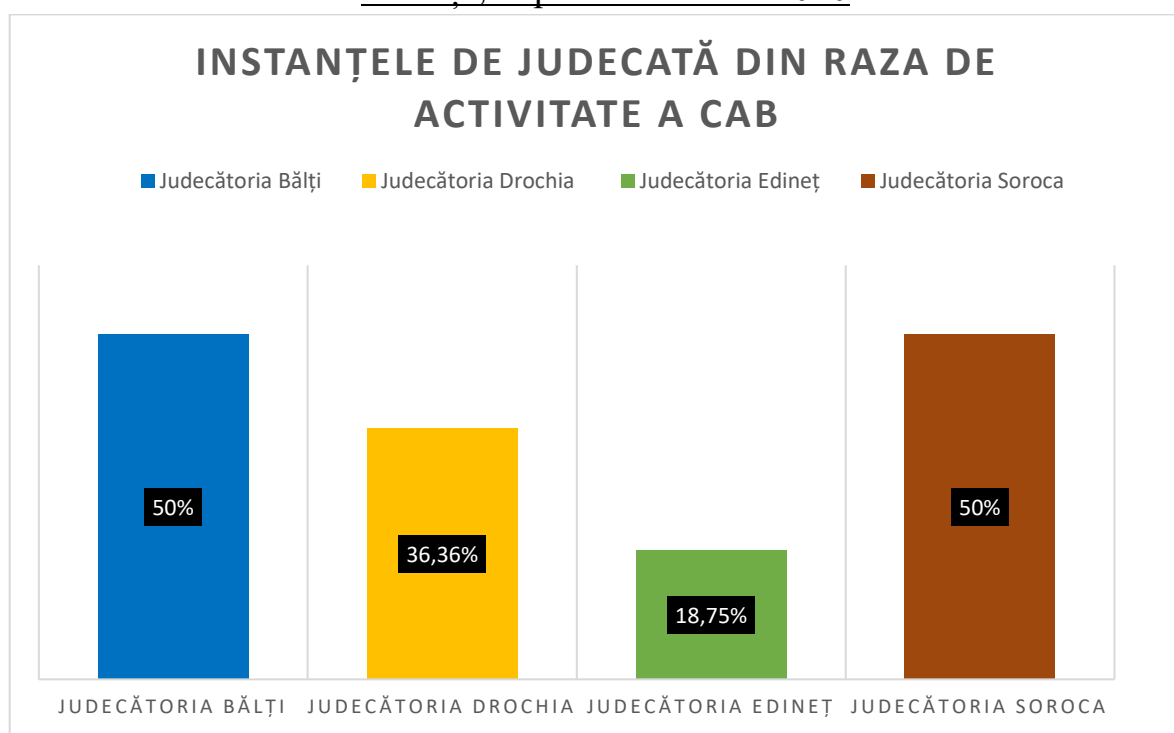
- **Sediul Florești.** Din 6 cauze încheiate, 1 apel restituit și 5 cauze examinate, dintre care, 2 hotărâri modificate, 1 cauză transmisă la rejudecare, 1 – hotărâre nouă și 1 cauză menținută fără modificări.

- **Total Judecătoria Soroca – 50%:** Din 15 cauze examinate, 5 apeluri restituite și 10 cauze examinate, dintre care, 2 hotărâri modificate, 1 cauză transmisă la rejudecare, 2 hotărâri noi și 5 cauze menținute hotărârile fără modificări.

Judecătoria Chișinău:

- **Sediul Centru.** Din 2 cauze examinate, 1 cauză – încetat procesul și 1 cauză menținută fără modificări.

Figura 18. Procentajul general al casărilor în ordine de apel comercial (2ac), pe instanțe, în perioada anului 2020

V. Totalul apelurilor examinate (2a, 3a, 2ac) de către Colegiul Civil și de Contencios Administrativ al Curții de Apel Bălți

Făcând o totalizare a statisticii judiciare privind examinarea dosarelor civile în ordine de apel (2a, 3a, 2ac) de către Curtea de Apel Bălți, constatăm că, în perioada anului 2020 au fost examinate 844 cauze, dintre care pe 430 cauze au fost menținute hotărârile instanțelor de fond, iar pe 414 cauze hotărârile primelor instanțe au fost casate total sau parțial, ceea ce constituie 49,05 %.

Numărul total de cauze examinate pe indicii 2a, 3a și 2ac.

Judecătoria Bălți – Din 354 cauze examinate, 183 cauze casate (51,69%);

Judecătoria Drochia – Din 174 cauze examinate, 89 cauze casate (51,15%);

Judecătoria Edineț – Din 183 cauze examinate, 73 cauze casate (39,89%);

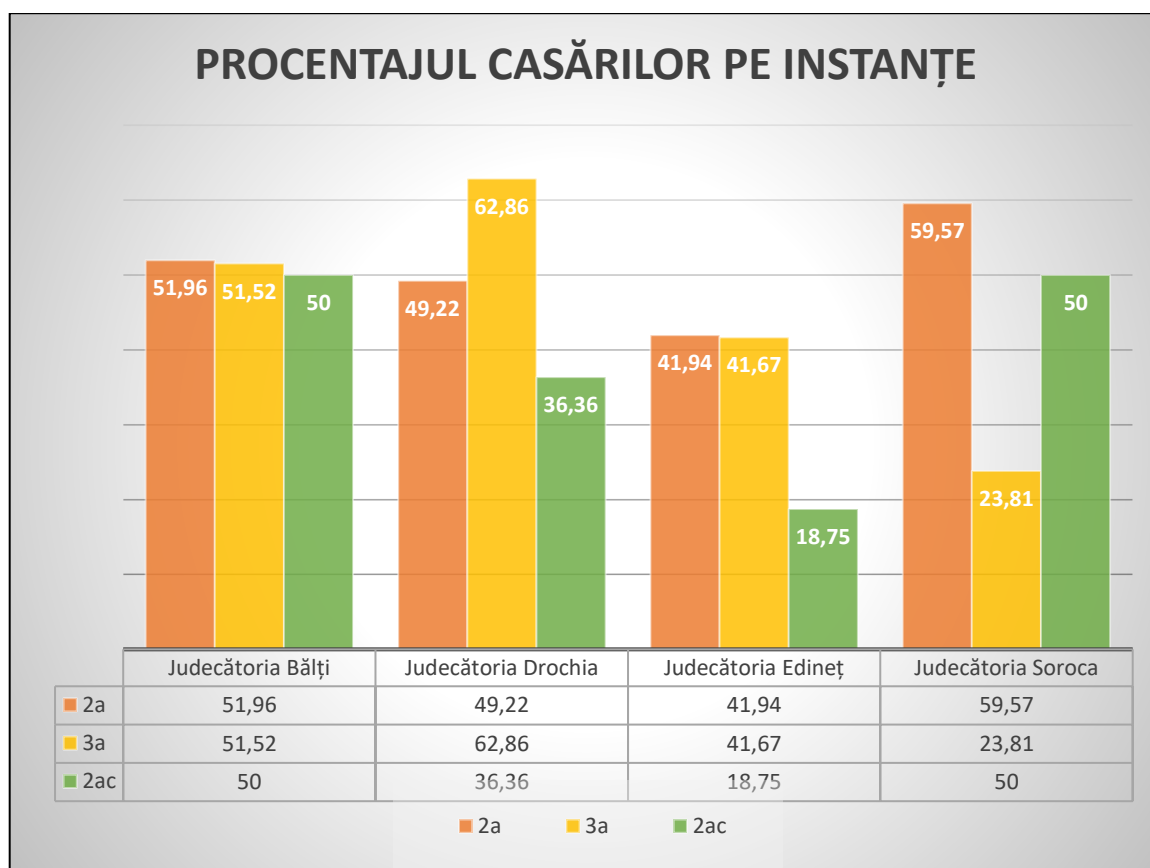
Judecătoria Soroca – Din 125 cauze examinate, 66 cauze casate (52,8%).

Judecătoria Chișinău – Din 3 cauze examinate, 1 cauză casată.

Ungheni – Din 3 cauze examinate, 2 cauze casate.

Strășeni – 2 cauze examinate.

Figura 19. Procentajul general

Concluzii și recomandări.

Codul de procedură civilă al RM la art. 4 „Sarcinile procedurii civile” prescrie că, sarcinile procedurii constau în judecarea justă, în termen rezonabil, a cauzelor de apărare a drepturilor încălcate sau contestate, a libertăților și a intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice. Instanța de judecată, judecă cauza conform normelor din art.222-223 CPC, conducându-se de rigorile din art.137-141 CPC RM.

În urma studiului efectuat asupra deciziilor civile și de contencios administrativ, examinate în perioada a 12 luni a anului 2020 de către Colegiul civil și de Colegiul specializat de contencios administrativ a Curții de Apel Bălți, s-a constatat că, an de an instanțele de fond comit un șir de erori care duc la casarea totală sau parțială a hotărârilor primelor instanțe.

Se atenționează instanțele de judecată asupra problemelor ce vizează institutul aprecierii probelor înaintate ca o activitate de bază în efectuarea actului de justiție, acordând o apreciere obiectivă, supunându-le pe parcursul judecării cauzei unei verificări minuțioase, întru evitarea comiterii erorilor ce ar determina casarea hotărârilor. Probele materiale se cercetează de instanța judecătorească și se prezintă spre examinare participanților la proces și reprezentanților lor, precum și experților, specialiștilor și martorilor, după caz (art.224, alin.1 CPC).

Astfel, cu trimitere la prevederile art.386 alin. 1, lit. a), b), c), d) Cod de procedură civilă RM, instanțele de fond nu dau o apreciere la justa valoare a probelor (), interpretează eronat legislația sau examinează superficial cauza, circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii rămânând neconstatate și neelucidate pe deplin, sau circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, pe care prima instanță le consideră constatate, nu sunt dovedite cu probe veridice și suficiente. În alte cazuri concluziile primei instanțe, expuse în hotărâre, sînt în contradicție cu circumstanțele pricinii, deci normele de drept material sau normele de drept procedural sunt aplicate eronat, în urma cărui fapt este ridicat procentul hotărârilor casate.

Altă eroare des întâlnită, în special în cadrul litigiilor de contencios administrativ, este aplicarea unei legi care nu trebuia să fie aplicată, aceste cazuri apărând în situațiile cînd cererile de chemare în judecată au fost puse pe rol și examinate, dar conform art. 107 Cod Administrativ RM urmau să fie declarate inadmisibile din start ș.a..

O problemă nu mai puțin importantă, la care urmează să se conformeze instanțele de fond pentru a înlătura erorile procedurale, ține de citarea legală a participanților la proces, în acest context fiind încălcate atât prevederile legislației naționale, precum și cele internaționale la care Republica Moldova este parte (Convenția Europeană a Drepturilor Omului). Deci, rămâne primordială cerința

privind respectarea jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, ori, acestea nu relevă doar modalitatea corectă de aplicare și interpretare a normelor materiale și procedurale, dar este și o garanție a respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, care trebuie să persiste pe parcursul întregului proces de judecată. Din aceste considerente, se accentuează necesitatea studierii mai aprofundate și aplicării practicii relevante a CEDO.

Pentru a întruni obiectivul diminuării erorilor judiciare asemenea celor sus menționate, care ar avea drept scop pronunțarea unor hotărâri judecătorești legale și întemeiate, precum și în scopul unei practici judiciare uniforme, avînd în vedere rezultatele generalizării în cauză, se propune:

1. De a discuta prezenta notă informativă în cadrul Adunării de generalizare a activității CAB pentru anul 2020, organizată în comun cu judecătorii din raza de activitate a Curții de Apel Bălți.
2. De a plasa informația nominalizată pe Pagina-WEB a Curții de Apel Bălți.

Prezenta notă informativă a fost întocmită de către:

Coordonator:

Vicepreședintele

Curții de Apel Bălți

Aliona Corcenco

Executor:

Ecaterina Țarălună